No. 1644 Zaterdag 3 Juli 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Iets dergelijks als gebeurd is bij de herovering van Prěmyzl, schijnt zich herhaald te hebben bij de herovering van Lemberg. Volgens een officieel Oostenrijksch bericht, is deze vesting reeds Vrijdag 25 Juni in handen der Duitsche troepen gevallen. In de hieraan voorafgaande dagen werd er verwoed gestreden door de Russen, zoo zelfs dat het offensief der Duitschers in een defensief moest worden omgezet en ze terug werden gedrongen over de Dnjester. Zeer veel verliezen werden geleden en de Russen maakten vele gevangenen.

Dit schijnt een laatste uitval geweest te zijn van het bezettingsleger, dat de vesting van te voren verliet zonder het beleg af te wachten. Ook Lemberg heeft dus aan Oostenrijk en Duitschland groote offers gekost, maar de herneming van de eigen versterkte steden is wel wat waard.

Het gaat nu weer hoogerop naar Warschau. Geheel Oostenrijk moet van Russen gezuiverd worden, die zich hebben voorbereid tot een langdurig beleg aan de grenzen in hun bizonder versterkte verschansingen.

Aan het Westelijk front hebben de Duitschers evenzeer bewijzen gegeven van groote activiteit, in het bizonder op de hoogvlakten der Maas. Het eindresultaat is ons daar nog niet volledig bekend, maar de Duitsche troepen hebben daar een flinken sprong naar voren gedaan. Op het oogenblik werd hun voortgang gestuit, maar terrein gewonnen hebben ze zeker.

In het Noorden van Frankrijk en in België wordt volhardend gestreden, de Belgen blijven winnen, ofschoon ze nog voortdurend in het veroverd gebied hard bestookt worden. Zij behalen echter telkens kleine voordeeltjes, die toch van groote beteekenis moeten zijn, om dat er al weken en weken om wordt gevochten.

De Verbondenen zijn nu op marsch naar Lens.

De Isonzo wordt voor de Italianen een IJser. De Oostenrijkers beginnen ook te werken met overstroomingen. Dat schijnt succes te hebben. Veel vorderen doen de Italianen niet.

Ze gaan nu een handje helpen in de Dardanellen, waar het ook maar tobben blijft.

Wijziging Indisch Regeeringsreglement Koloniale Raad.

Ingediend is een wetsontwerp tot nadere wijziging van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch–Indië

In de toelichting herinnert de minister van Koloniën aan zijn verklaring in zijn Memorie van Antwoord betreffende de Indische begrooting, verleden jaar afgelegd, dat hij zich met het denkbeeld van een Kolonialen Raad voor Nederlandsch-Indië wel kon vereenigen, maar dat het desbetreffend wetsontwerp niet ongewijzigd zou kunnen blijven.

Zijn bedenkingen tegen het ontwerp 1913 zijn in de eerste plaats van formeelen aard.

Bij de vaststelling in 1854 van het thans geldend Regeeringsreglement heeft de wetgever met eene duidelijkheid, die niets te wenschen laat, uitdrukking gegeven aan de gedachte, dat voor de Aziatische koloniën een bij uitstek centraliseerende regeeringsvorm de eenig bruikbare was en bij uitzondering aan de inlandsche gemeenten de regeling harer huishoudelijke belangen gelaten

Of in dat Regeeringsreglement gehandeld wordt over de bevoegdheid en de verplichtingen der Regeering in het algemeen, dan wel over het gewestelijk en plaatselijk bestuur, er is slechts sprake van de uitwerking der grondgedachte: ambtenaren, dienaren van de Centrale Regeering, voeren het bestuur; voor medewerking van algeheele of tot op zekere hoogte zelfstandige bestuursorganen, waarin ook de niet-ambtenaar zeggenschap heeft, is geen plaats. Nu de veranderde tijdsomstandigheden en de steeds voortschrijdende ontwikkeling der Aziatische koloniën en hare bevolking het noodzakelijk maken af te wijken van het in 1854 aangenomen beginsel, en de medewerking dier bevolking ter vervulling van de bestuurstaak in te roepen, laten de bepalingen, die inrichting, bevoegdheid en taak van nieuw te scheppen bestuursorganen omschrijven, zich kwalijk inlasschen in of tusschen de hoofdstukken van het Regeeringsreglement over het centraal gezag en zijn organen handelend. Zoodanige inlassching zal aan de bruikbaarheid van dat reglement afbreuk doen, terwijl daarentegen gevoeglijk een nieuw hoofdstuk, dat de uitwerking van een nieuw beginsel bevat, daaraan is toe te voegen.

Wat het in te stellen lichaam betreft meende Minister de Waal Malefijt het onafwijsbaar, dat dit werd voorzien van een ambtelijk element, omdat daarin een waarborg zou zijn gelegen tegen verwaarloozing van de belangen der inheemsche bevolking en tegen bevoorrechting van enkelen, het is den Minister van Koloniën niet gebleken, dat belangstelling in de inheemsche bevolking en kennis van hare nooden, zoomede gemeenschapszin, het uitsluitend eigendom zijn van de dienaren van het centraal gezag.

Een onderscheiding tusschen ambtelijke en niet ambtelijke leden behoort z.i. dan ook te vallen.

Groote invloed zal moeten worden toegekend aan de geregeerden, ruime gelegenheid moet hun geboden om vertegenwoordigers hunner belangen af te vaardigen, maar daarnevens moet vooralsnog ook door het centraal gezag worden gezorgd, dat de veelzijdige en uiteenloopende belangen der maatschappij niet bij die van bepaalde groepen kunnen worden achtergesteld.

Dit wordt bereikt door de hoofdgroepen der bevolking een bepaald aantal zetels aan te wijzen en door den Gouverneur-Generaal de bevoegdheid toe te kennen op voordracht van den Raad van Nederl. Indië evenveel vertegenwoordigers aan te wijzen als het aantal dergenen, die aan verkiezing hun mandaat ontleenen.

Vermits bij het Regeeringsreglement de benoeming van onderscheidene der hoogst geplaatste ambtenaren en onder de dagelijksche raadgevers van den Gouverneur-Generaal, aan de Kroon is overgelaten, verdient het aanbeveling, om den voorzitter van het nieuw te scheppen raadgevend college, dat overigens voor de eene helft uit door den Gouverneur-Generaal benoemden, voor de andere helft uit door de bevolking voortgekomen bestuursorganen gekozenen bestaat, en dat om goede redenen een oneven aantal leden behoort te hebben, door de Kroon te doen aanwijzen.

Eene benoeming tot dat ambt door de Kroon zal het aanzien daarvan in de Indische maatschappij belangrijk verhoogen.

§ 3. Met inachtneming van de hiervoren aangegeven beginselen denkt Z. Exc. de Minister zich de samenstelling van het orgaan als volgende wijze.

Het ledental zal 39 bedragen. Vermits voorshands onder de Europeanen gemakkelijker voor het lidmaatschap geschikte personen zullen zijn te vinden dan onder de inlanders en de daarmede gelijkgestelden, komt het doelmatig voor, een grooter aantal plaatsen door de Europeanen dan door de inlanders en daarmede gelijkgestelden te doen bezetten.

Wordt de Kroon in Hare keuze van den voorzitter, tevens lid der vergadering, alleen beperkt door de bepaling van artikel 133 en zal Zij tot dat ambt zoowel een Europeaan als een inlander of daarmede gelijkgestelde kunnen roepen, anders is dit voor den Gouverneur-Generaal en het hieronder nader te bespreken kiescollege, die in hunne keuze ook beperkt worden door den landaard der te kiezen personen.

De Gouverneur-Generaal zal veertien Europeanen en 5 inlanders of daarmede gelijkgestelden aanwijzen, het kiescollege 10 inlanders en daarmede gelijkgestelden en 9 Europeanen.

Bij het vaststellen van het getal 15 voor de plaatsen door inlanders en daarmede gelijkgestelden in te nemen, is uitgegaan van de veronderstelling, dat in de eerste jaren uit die volksgroepen niet meer leden te verkrijgen zullen zijn, geneigd en geschikt om het ambt waar te nemen.

Het kiescollege zal een grooter aantal inlanders of daarmede gelijkgestelden kiezen, dan de Gouverneur-Generaal, omdat de leden daarvan gedeeltelijk tot die volksgroepen behoorende, door nauwere aanraking met de bevolking beter dan de drager van het centraal gezag de op den voorgrond tredende personen in de inlandsche maatschappij zullen weten aan te wijzen.

Het is uit een billijkheidsoogpunt wenschelijk voorgekomen, om evenveel leden door het kiescollege, uit de bevolking voortgekomen, als door den Gouverneur-Generaal te doen aanwijzen.

De bedoeling heeft voorgezeten, dat de Gouverneur–Generaal eerst eene aanwijzing van leden van het vertegenwoordigend lichaam zal doen, als de verkiezing zal hebben plaats gevonden.

Daarmede wordt bereikt, dat door den Gouv.-Generaal vertegenwoordigers kunnen worden aangewezen voor belangen, die in de door het kies college aangewezen leden nog geen vertegenwoordigers hebben gevonden.

Nadat de door het kiescollege en den Gouverneur–Generaal te kiezen 38 leden zijn aangewezen, heeft de benoeming van den voorzitter door de Kroon plaats; mocht de keuze der Kroon vallen op een der reeds door kiescollege of Gouverneur–Generaal aangewezen personen, dan wordt in de plaats daarvan, hetzij door het kiescollege, hetzij door den Gouverneur–Generaal, een ander aangewezen.

Bij de opsomming van de vereischten, waaraan een lid van het vertegenwoordigend lichaam zal hebben te voldoen, is niet gewag gemaakt van het behooren tot een bepaald geslacht, vermits den minister geen redenen bekend zijn, die de vrouw voor deelneming aan het landsbestuur minder geschikt zouden maken dan den man. Werden in het ontwerp-De Waal Malefijt personen, niet op eervolle wijze uit 's lands dienst ontslagen, uitgesloten van het lidmaatschap van den Kolonialen Raad, deze bepaling is in het nieuwe ontwerp weggelaten, vermits niet de administratie maar de rechterlijke macht bevoegd moet worden geacht burgerschapsrechten te ontnemen.

Aangezien de vice-president en de leden van den Raad van Nederlandsch–Indië het college vormen, dat den Gouverneur-Generaal van advies dient over de onderwerpen, waaromtrent hij verlangen mocht dan wel verplicht is het oordeel van het vertegenwoordigend lichaam te vernemen, is het gewenscht deze ambtenaren van het lidmaatschap van dat lichaam uit de sluiten.

Deze uitsluiting wordt mede wenschelijk geacht voor de hoofden der departementen van algemeen bestuur, welke in de vergadering van den Kolonialen Raad als vertegenwoordigers van den Gouverneur-Generaal optreden.

Kan aan het invoeren van rechtstreeksche verkiezingen van leden voor het vertegenwoordigend lichaam vooralsnog niet worden gedacht, niettemin kan aan de ingezetenen reeds dadelijk invloed op de samenstelling van dat lichaam worden toegekend door de leden der gewestelijke en plaatselijke raden, die bij gestadig voortschrijden der decentralisatie ook in steeds toenemend aantal door rechtstreeksche verkiezingen zullen worden gekozen, aan te merken als leden van een kiescollege, dat de 19 door keuze af te vaardigen leden van het vertegenwoordigend lichaam aanwijst.

Aan ieder lid van elken gewestelijken of plaatselijken raad ware het kiesrecht voor het vertegenwoordigend lichaam toe te kennen. Bij de tegenwoordige bezetting van de raden zouden 615 personen het kiescollege vormen.

De Minister doet duidelijk uitkomen, dat aan het college geen eigenlijke wetgevende arbeid kan worden opgedragen. Dit neemt niet weg, dat het nieuw lichaam al aanstonds eenig deel aan de wetgeving zal kunnen hebben. Immers het ligt in de bedoeling, dat de Gouverneur–Generaal het zal raadplegen over alle zoodanige onderwerpen als waarover hij zijn oordeel wenscht te vernemen en het is dus zeer goed denkbaar, dat het zal worden betrokken in zaken van wetgeving.

Het kan echter niet deelnemen aan den als het ware dagelijkschen arbeid van den Raad van Nederlandsch–Indië op wetgevend gebied. Noch ook zal het nieuwe lichaam zoo vaak geraadpleegd kunnen worden als met den Raad van Indië mogelijk is.

In enkele opzichten echter zal de Gouverneur-Generaal verplicht zijn die voorlichting in te roepen. In de eerste plaats ten aanzien van de jaarlijksche begrootingen, waarbij zich behoort aan te sluiten die van het geldelijk beleid in zijn ganschen omvang, derhalve ook de behandeling der rekening en de bepaling van de gedragslijn te aanzien van voor- en nadeelige sloten, zoomede die van eventueele voorstellen tot het aangaan van leeningen.

Aan deze vertegenwoordiging zal het recht worden voorbehouden over alle onderwerpen, die zij binnen den kring harer beschouwingen meent te kunnen betrekken, haar meening en hare verlangens, ter kennis te brengen van Opperbestuur, Staten-Generaal en Landsregeering.

Aan het college ware de naam te geven van „Koloniale Raad". Hoewel toch zijn taak vooral de bemoeienis met de geldmiddelen der kolonie zou omvatten, schijnt de benaming passend, waar de bedoeling voorzit, dat het zijn aandacht aan tal van andere koloniale belangen zal wijden.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Oost–Indië verschilt hemelsbreed van West–Indië, dat hebben we zelf al meermalen herhaald. Waarom kondigden we dan vroeger de instelling van een Kolonialen Raad voor Oost-Indië aan en nemen we nu weer de Memorie van Toelichting van het desbetreffend Ontwerp over?

Een Ontwerp nog wel dat door H. M. de Koningin weer werd ingetrokken!

Men zal zich herinneren, dat de Suriname-Commissie een wijziging van Koloniale Staten en Raad in het vooruitzicht heeft gesteld. En nu zien we in dit nieuwe Ontwerp zooveel moois, ook bruikbaar voor Curaçao, dat we er toch even in het bizonder de aandacht op wilden vestigen.

Want een wijziging in de samenstelling van onzen Kolonialen Raad is hier hard noodig. Onze Raad is alles behalve een Volksvertegenwoordiging. Niet alleen worden de eilanden zeer slecht vertegenwoordigd, maar zelfs de hoofdgroep der bevolking van het eiland Curaçao, we bedoelen de arme buitenbevolking, mist elk medezeggingsschap.

Het lacht ons daarom bizonder toe, dat de Hollandsche Regeering in navolging van het gebruik bij Engelsche Kolonies een gedeelte der leden van den Raad laat benoemen door den Gouverneur, een ander gedeelte gekozen laat worden door vrije keuze van een kiescollege en ten slotte de aanstelling van een Voorzitter als uitsluitend prærogatief der Kroon voorbehoudt.

Op deze wijze kan er ook op Curaçao gezorgd worden „dat de veelzijdige en uiteenloopende belangen onzer verschillende eilanden niet bij die van bepaalde groepen kunnen worden achtergesteld."

Hoogst nuttig zou het ook voor onze Kolonie wezen, als aan de hoofdgroepen der bevolking een bepaald aantal zetels werd aangewezen. Zoolang de Raad zich zelf blijft aanvullen, zullen verschillende groepen, en niet van de minst belang- en talrijke, onvoldoende blijven vertegenwoordigd.

De Raden van Politie worden op de eilanden gekozen en zouden aangewezen zijn om te behooren tot het kiescollege voor den Kolonialen Raad.

Wanneer onze goede stad een eigen Gemeentebestuur rijk was, gekozen door een bepaalde Categorie van burgers, in den geest zooals de Kamer van Koophandel reeds wordt samengesteld, zouden ook voor het hoofdeiland de leden van het kiescollege zijn aangewezen.

Dat er een afzonderlijke Raad komt voor het hoofdeiland in het bizonder, terwijl de Koloniale Raad meer bestemd blijft voor alle eilanden in het algemeen, schijnt toch wel gewenscht.

De Koloniale Raad ontaardt nu dikwijls in een Gemeentebestuur en bespreekt hoofdzakelijk de stedelijke belangen en aangelegenheden; voor die van het eiland Curaçao in zijn geheel en die der overige eilanden blijft maar al te dikwijls weinig tijd over.

We vinden het bepaald een leemte in het Regeeringsreglement, dat hier niet zoo iets is als een Gemeentebestuur. De hoofdmoeilijkheid zit natuurlijk in de Financiën. Zonder eigen geld kan geen Gemeente afzonderlijk bestuurd worden.

Maar laat men daar dan eens aan denken, zoodra de Kolonie zich zelf kan bedruipen en over eigen middelen zelf kan beschikken.

Als onze Sta Barbara-fosfaat-mijnen in vrede worden geëxploiteerd, en de oprichting der petroleum-raffinaderij slaagt, zal dat gouden tijdperk zoo ver niet meer af zijn.

Gezantschap bij het Vaticaan.

Ook de „Arnhemsche Courant" wijdt een artikel aan ons gezantschap bij den Paus en zegt daarin o. m.:

„Wij zijn van meening, dat ons land een vertegenwoordiger moet hebben overal, waar zijn belangen dat eischen. En aangezien het zeer waarschijnlijk is, dat reeds op dit oogenblik zeer groote wereldbelangen — dus ook Nederlandsche — onder de oogen gezien worden en binnenkort nog scherper bekeken zullen worden in de omgeving en onder de onmiddellijke leiding van den Paus, komt het ons voor, dat onze Regeering (die niet maar de Regeering is van een of ander Zuid Amerikaansch Republiekje, doch de Regeering van het neutrale Nederland, groote, belangrijke factor in het na den oorlog op te lossen probleem van definitieve grensvaststelling, tevens zetel van het Hof, dat bij onderliggen wil der mogendheden van Oude en Nieuwe Wereld, recht mag spreken tusschen de volkeren) zeer verstandig heeft gedaan met voeling te houden daar, waar wij bij de ernstige tijden, die

we beleven, en in de beteekenisvolle dagen, die we tegemoet gaan, niet mogen ontbreken. In het Vaticaan berust blijkbaar de teere kiem, waaruit de vredesboom zal moeten opgroeien. Wellicht is geen volk zóózeer geroepen om dien groei mogelijk te maken als het Nederlandsche, dat door de grootsche stichting, die uit de twee Haagsche Conferenties is voortgevloeid, zijn residentie eenigszins tot hoofdstad der wereld zag geproclameerd.

Den grooten invloed van den Paus, diens zeer afzonderlijke en voor de voorbereiding van den vrede als aangewezen positie, zal toch niemand kunnen loochenen. Is het daarom niet een levensbelang voor Nederland om daar, in het Vaticaan, tijdelijk zijn eigen missie te hebben?

En wanneer uit die tijdelijke een bestendige missie voortkwam? Wat zou, eventueel, daartegen zijn? Hebben niet andere, óók Protestantsche natiën, haar vertegenwoordigers bij den Paus?

Is, ja of neen, 't hoofd der Roomsch Katholieke Kerk, al is de wereldlijke macht niet meer de zijne, een souverein, die in alle landen der wereld een machtigen invloed heeft? En is het voor de politiek van ons land, dat bovendien eene groote bevolkingsminderheid heeft, die Katholiek is, niet onverstandig om zich buiten officieele banden met dien grooten moreelen invloed te houden? We hebben nimmer de vrees voor eene Nederlandsche missie bij het Vaticaan gedeeld. De motie van den „gezanten-verslinder" Dumbar in 1871 hield geen rekening met de werkelijkheid. De werkelijkheid is, dat in het Vaticaan een groote macht zetelt, al draagt de houder daarvan geen wereldlijke kroon. Dat mogen vele Protestanten onaangenaam vinden, — het feit, dat die macht bestaat, verandert er niet door. Vandaar, dat we ook voor de toekomst eene missie van Nederland bij den Paus te Rome niet verkeerd, doch integendeel gewenscht vinden. Millioenen onzer landgenooten wenschen het vurig. Ook dat mag toch wel gelden als argument ten gunste.

Werkelijk, we verliezen niets van ons Protestantsch karakter door den maatregel dien onze Regeering thans voorstelt. Tenzij men uitga van de gedachte, dat een in meerderheid Protestantsch volk onloochenbare feiten moge negeeren. En dat zal toch niemand als zijn meening durven verdedigen."

SOUVEREINITEIT VAN DEN PAUS.

Van den heer Mr. L. W. C. van den Berg, burgemeester van Delft en lid van de Eerste Kamer, waar hij tot de Anti-revolutionnaire groep behoort, plaatst „De Rotterdammer" het volgende stuk:

In den laatsten tijd vind ik in verschillende organen van onze geestverwanten staatsrechtelijke bezwaren geopperd tegen een eventueel herstel van een Nederlandsch gezantschap bij het Vaticaan. Die bezwaren bestaan in hoofdzaak daarin, dat de Paus geen souverein meer zoude zijn, sedert de voormalige Kerkelijke Staat een deel van het koninkrijk Italië is geworden, en dat eene diplomatieke vertegenwoordiging bij een zuiver kerkelijk hoofd geen zin kan hebben.

Daar ik in de vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 10 Februari j.l. het herstel van bedoeld gezantschap op gronden van buitenlandsche politiek heb verdedigd, wil ik trachten de daartegen thans aangevoerde juridische bezwaren te weerleggen.

Bij de wet van het koninkrijk Italië van 13 Mei 1871, gewoonlijk „de wet op de waarborgen" genoemd, werd o. a. bepaald:

1e. dat de persoon van den Paus heilig en onschendbaar is, dat hij persoonlijk onttrokken is aan elke Italiaansche jurisdictie, en dat hij noch gevangen kan worden genomen, noch gedagvaard (art. 1);

2e. dat elke aanslag tegen zijn persoon en elke uitlokking daarvan strafbaar zijn, alsof deze feiten waren gepleegd tegen den persoon des konings (art. 2);

3e. dat de Italiaansche autoriteiten in alle deelen van het koninkrijk aan den Paus de eerbewijzingen zullen geven aan „souvereinen" verschuldigd, en dat hij bevoegd is voor de bescherming van zijn persoon en de bewaking van zijn paleis het gebruikelijk aantal krijgslieden in dienst te houden (art. 3);

4e. dat de residentie van den Paus exterritoriaal grondgebied is, zoodat geen Italiaansch ambtenaar dit gebied mag betreden zelfs ter rechtmatige uitoefening zijner functies, zonder uitdrukkelijke vergunning door of vanwegen den Paus gegeven (art. 7);

5e. dat de Paus het recht heeft van actieve en passieve diplomatieke vertegenwoordiging bij en van vreemde staten (art. 11);

Mijns inziens volgt uit deze bepalingen, welke, voor zooverre mij bekend, door geen enkele mogendheid zijn bestreden, dat de Paus, behalve hoofd der Roomsch Katholieke Kerk, ook een souverein is, zij het dan een souverein zonder ander wereldlijk gebied dan het Vaticaan en omgeving. Eene vergelijking van den Paus met andere bestaande of eventueel mogelijke hoofden van Christelijke kerkgenootschappen in het buitenland, welke ik dezer dagen las gaat dus niet op. Laatstgenoemden zijn immers onderdanen van hunne Regeeringen; doch de Paus is niemands onderdaan, zelfs niet van den koning van Italië blijkens diens eigen wet op de waarborgen. Vandaar dat de vertegenwoordiging van Nederland bij het Vaticaan, bijaldien daartoe wordt besloten, wel degelijk moet ressorteeren onder het Departement van Buitenlandsche Zaken, en niet, gelijk wel eens werd betoogd, onder het Departement, waartoe de kerkgenootschappen behooren.

Men vergete ook niet, dat, wanneer onze Regeering in de tegenwoordige rechtspositie van den Paus een bezwaar mocht zien tegen een gezantschap, zij op denzelfden grond zal moeten weigeren den internuntius als lid van het bij haar geaccrediteerde corps diplomatique te ontvangen. Ook hare practijk van officieele vergunning te geven aan Nederlanders om Pauselijke ridderorden aan te nemen, is alsdan niet anders dan een sedert jaren bestaand misbruik, dat onverwijld moet ophouden.

Wat méér zegt: aan beide verkeerde handelingen zouden ook de leden van de Volksvertegenwoordiging indirect schuld hebben, in zoo verre, naar mijn weten, daartegen nimmer door hen oppositie is gevoerd. Ik betwijfel óf de bestrijders van het eventueele gezantschap bij het Vaticaan op juridische gronden deze consequentie van hun stelsel zullen aanvaarden.

De Tegenstanders.

De Tidemannen, Korp, Bronsvelds, Liefttncks (Muiderberg) en meer dergelijke Evangelische Maatschappijers beleven alweer niet veel pleizier van hun antipapisme. Zij vinden nergens steun. Wel bestrijding.

Zoo schrijft een predikant in de „N. Rott. Crt." volgend geharnast stuk:

„Uit psychologisch oogpunt bezien is de houding, welke, blijkens de berichten in de nieuwsbladen, door sommigen tegenover het voornemen der regeering tot het zenden van een tijdelijken vertegenwoordiger bij het Vaticaan wordt aangenomen, wel merkwaardig.

Wat is de zaak?

De regeering wil, in het belang van ons land en om pogingen tot het herstel van den vrede te steunen, zeer bepaald met dat doel een vertegenwoordiger aanstellen bij den Paus, van wien de geheele wereld weet, dat zijn lievelingsdenkbeeld is te kunnen werken in het belang van den vrede en, zoo mogelijk, iets in die richting te bereiken. Diezelfde regeering heeft van het begin van den moeilijken oorlogstijd af het vertrouwen gehad van de volksvertegenwoordiging. Maar niet alleen het vertrouwen van de Volksvertegenwoordiging, neen, evenzeer van het overgroote deel des volks. Hoe vaak is niet in kanselredenen, brochures, studies, vergaderingen van allerlei lichamen openlijk uitgesproken, dat ons volk niet dankbaar genoeg kon zijn in zijne regeering mannen te hebben van groote bekwaamheid en van hoog karakter. Telkens weer kon men in grootere of kleinere gezelschappen en te midden van de saamgepakte nieuwsgierigen voor de bulletins den uitroep vernemen: „hoe gelukkig toch, dat wij zulke ministers hebben." Niet ten onrechte werd hun die lof toegezwaaid; zij hebben het schip van staat langs heel wat gevaarlijke klippen weten te sturen.

Wat geschiedt nu tengevolge van het veel besproken voornemen der regeering een tijdelijken vertegenwoordiger bij den Paus te zenden?

Niets meer of minder, dan dat door sommigen zeer duidelijk alle vertrouwen in de oprechtheid der bedoelingen der regeering wordt ontzegd. De afd. Rotterdam van de „Algem. Protestanten Vereeniging beschuldigt kalmweg de regeering van overrompeling en van een aanslag der regeering op van ouds bekende vrijheidsbeginselen van het Nederlandsche volk.

De „Evangelische Maatschappij" zegt, dat het Protestantsch karakter van onze natie weer eens gedeukt wordt en weet met zekerheid te voorspellen, dat uit deze tijdelijke missie een bestendige zal worden.

Nog krasser schrijft het hoofdbestuur der „Evangelische Maatschappij". De minister van buitenlandsche zaken heeft een „overigens niet te verwonderen" oogenblik van onwaakzaamheid gehad; het protesteert tegen het voorstel tot „herstellen (soogenaamd) instellen) van een (zoo genaamd „tijdelijk") gezantschap bij den Paus van Rome", en noemt het voorstel „onvaderlandslievend, on koningsgezind, on-christelijk, on democratisch, anti historisch." Er ontbreekt nog maar aan, dat het de ministers uitmaakt voor landverraders.

En wat is nu de oorzaak van al deze wilde uitlatingen? Het bekende voorstel!

Weg is opeens het vertrouwen in de regeering. Zij werpt twistpunten op! Brengt verdeeldheid in de natie! Overrompelt de natie! Bedriegt de natie, want haar ware bedoeling is niet een tijdelijke, maar een vaste, bestendige missie naar den Paus!

Hier staat men voor een raadsel.

Men zou kunnen vragen: kunnen die heeren dan niet meer lezen? Of als ze dat wel kunnen, welke reden hebben zij dan om plotseling om te draaien, en het vertrouwen, dat zij in 't ministerie stelden, te doen verkeeren in wantrouwen en afgrijzen? Zij zullen op die vraag antwoorden: „ja, maar die „tijdelijke" missie zal geen „tijdelijke" blijken te zijn; is er eenmaal een tijdelijke, dan zal de regeering haar bestendigen." Maar hier schuilt juist het psychologisch raadsel. Hun antwoord komt voort uit wantrouwen, niet gewekt door daden van het ministerie, maar uit iets wat met het ministerie niets heeft te maken. De mannen, die zij gisteren nog vertrouwden, vertrouwen zij heden niet meer.

De verklaring voor dit raadsel moet waarschijnlijk worden gezocht in de vrees voor Rome. Naast het roode hebben wij het zwarte spook. En spoken hebben de onaangename hebbelijkheid de menschen zenuwachtig te maken.

In een „loopgraaf" bij Charlottenburg.

J. M. S, de Berlijnsche correspondent der *Residentiebode*, geeft de volgende merkwaardige beschrijving van een loopgraaf:

Eindelijk hebben we dan de eer (!) gehad, een werkelijken „Schützengraben" van aangezicht tot aangezicht te zien. Het Koningin-Elizabet regiment, dat in de voorstad Charlottenburg in garnizoen ligt, heeft, daartoe door een belangstellenden inwoner van Charlottenburg in de gelegenheid gesteld, een modernen „Schützengraben" gebouwd, precies zooals hij daar op de bloedige slagvelden is ingericht. Het geheel bestaat uit een 2 M. diepen loopgraaf, die van het noordwesten naar het zuidoosten loopt en zoo wat 200 Meter lang is. De hoofdgang zelf is zoo breed, dat twee menschen elkander voorbij kunnen gaan. Naar achteren is hij door smallere loopgraven met de reserve troepen verbonden, terwijl hij naar voren ook weer door middel van kortere en langere loopgraven, met de z g luisterposten verbonden is.

Om deze bezienswaardigheid in oogenschouw te nemen, begaven we ons met honderden van toeschouwers in den langsten verbindingsgraaf, waarvan naar links, natuurlijk het verst van den eigenlijken „Schützengraben" af, een kleine zijgraaf uitgaat, die ons in de wacht- en slaapruimten voor de manschappen voert. Deze zijn natuurlijk primitief, maar toch betrekkelijk geriefelijk ingericht.

Verder tusschen met boomstammen afgezette wanden gaande, komen we weer aan twee zijgraven, waarvan de eene naar de verbandplaats met draagbaar, verbandkist, enz. voert, terwijl de andere ons naar de z. g. „toiletten" brengt. Na nog eenige tientallen van meters den verbindingsgraaf doorgeloopen te hebben, komt men in den eigenlijken „Schützengraben", die, zooals ik reeds boven opmerkte, iets breeder en massiever gebouwd is dan de verbindingsgraaf. De hoofdloopgraaf is niet in een rechte lijn gebouwd, om elke twee meter is een kleine ronde inham, die als z.g. schouderbedekking dient en vooral daartoe noodzakelijk is, dat inslaande granaten niet op verren afstand hun gevaarlijken inhoud uitstrooien kunnen. De borstwering van den loopgraaf is met stalen platen, waardoor geen geweerkogel dringen kan, beschermd. Natuurlijk zijn hierin de noodige schietgaten.

Op afstanden van 20 tot 20 Meter zijn uitkijkgaten aangebracht, die van voren tamelijk spits toeloopen en waardoor men, zonder zelf gezien te worden, het geheele voorland afkijken kan. Ook staan hier den soldaten en aanvoerders peroscopen en andere instrumenten ten dienst, die door middel van spiegels met bijzondere straalbreking gelegenheid geven, van de borstwering uit het voorland te beschouwen, zonder dat men de vijandelijke kogels behoeft te vreezen. Bijzonder bezienswaardig zijn de zoogenaamde onderstanden. Deze liggen alle een paar meter voor den loopgraaf, zijn met dezen door kleine zijgangen verbonden en bevinden zich natuurlijk onder de aarde. Zij lijken veel op scheepskajuiten en bieden soms plaats voor wel vijftig man. Men vindt er in: banken, geweerrekken en een kachel met brandstoffen. Natuurlijk zijn de officiers-onderstanden comfortabeler ingericht, dan die voor de gewone manschappen. In de eerste zag ik zelfs een modernen kapstok, een behoorlijke tafel met stoelen; ja, er hingen zelfs schilderijen aan den wand. De onderofficiers- en adjudant-onderofficiers-onderstanden waren werkelijk ook zeer geriefelijk ingericht, zoodat men — altijd bij droog en niet te koud weer — zelf er niets op tegen zou hebben, om eenigen tijd in een dergelijken „Schützengraben" door te brengen, als...... dit baantje maar niet zoo levensgevaarlijk was!

Al deze onderstanden zijn electrisch verlicht, natuurlijk daar, waar dit mogelijk is. Trouwens, de electriciteit speelt hier in dezen moderen loopgraaf een zeer gewichtige rol Overal vindt men telephoontoestellen of electrische schellen, zoodat in een gegeven oogenblik met een korten druk op een knop de geheele loopgraaf gealarmeerd kan worden. Zoo zijn b.v. de uitkijkposten van den kapitein der compagnie met die van zijn majoor of kolonel nog bizonder verbonden. De gevaarlijkste posten zijn wel de zg. hoor- of luisterposten. Deze liggen minstens 10 M. voor den eigenlijken loopgraaf en dienen natuurlijk om elke beweging van den vijand direkt naar achteren aan den betreffenden meerdere mede te deelen. Gewoonlijk houden hier 2 of 3 man de wacht, die elke twee uren afgelost worden. De geheele bezetting van den loopgraaf wordt om de drie dagen afgelost, natuurlijk, gelijk mij de vriendelijk verklarende soldaat, die zelf daar buiten gevochten had en het dus uit eigen ervaring weten kon, alleen bij nacht en dan nog met alle behoedzaamheid, daar elk oogenblik de zoeklichten van den vijand het terrein kunnen afl chten.

Als bewapening van den loopgraaf zag ik, behalve de reeds genoemde geweren, machine-geweren, of, zooals men, geloof ik, in Holland zegt, mitrailleuses, en mijnenwerpers.

Bijna zou ik vergeten hebben, u het allermerkwaardigste van den geheelen loopgraaf mede te deelen. Het is de badkamer, of, zooals deze in soldatentaal heet „Entlausungsanstalt" (vergeef me, waarde lezer, dit woord). En hiermede zouden we van den eigenlijken „Schützengraben" afscheid kunnen nemen, als ik nog niet twee dingen moest vermelden. Ten eerste de bindernissen vóór den loopgraaf en...... de soldatenhumor, die hier bij dezen werkelijk interessanten loopgraveaanleg weer zoo plastisch tot zijn recht gekomen is.

De hindernissen, die zich ongeveer 50 M. vóór den loopgraaf bevinden, bestaan in prikkeldraadversperringen en z.g. wolfskuilen. De eerste zijn zoo kris en kras door elkaar gewerkt, dat men verbaasd moet staan, hoe vijandelijke troepen, die bovendien aan het hevige vuur van de bezetting van den loopgraaf is blootgesteld, deze uit den weg kunnen ruimen. Bovendien zijn deze veelal nog electrisch geladen en met leege conservendoozen behangen, zoodat de hoorposten bij een nachtelijken aanval direct het geruisch van deze bussen hooren kunnen. De verschrikkelijkste hindernissen zijn de reeds uit de middeleeuwen bekende wolfsgroeven of wolfskuilen. Deze trechtervormi ge gaten, dicht met graszoden belegd, zijn voorzien van stalen, puntig toegespitste palen, zoodat de ongelukkigen, die daarin vallen, onherroepelijk verloren zijn en den vreeselijksten dood moeten sterven.

Als men al deze moordwerktuigen ziet en men verdiept zich in de verschrikkelijkheden en akeligheden van dezen wreeden en bloedigen wereldoorlog, dan twijfelt men er werkelijk aan, in de z.g. hoog verlichte twintigste eeuw te leven, die anderen „de eeuw van het kind" noemen. Men zou er om kunnen lachen, als het niet zoo bitter treurig was, doch......een hoonlachje kan ik werkelijk niet onderdrukken.

Laat ons echter tot onzen soldatenhumor terugkeeren; misschien leidt dat onze gedachten van deze groote ellende eenigszins af. Zoo leest men b.v. boven den ingang van der onderstanden: „Vóór het betreden van den parketvloer zijn voeten vegen". En daar, waar de loopgraaf het smalst is, heet het: „Deze weg is voor voertuigen en ruiters te paard verboden!" Op een andere plaats ziet men minder vleiende portretten van Koning Eduard VII en den Russischen opperbevelhebber Nikolai Nikolajewitsch, welke caricaturen echter niet van geest ontbloot zijn. En boven den ingang van een anderen onderstand prijkt het fraaie vers:

„Es trinkt der Mensch, es säuft das Pferd, In Rusland ist es umgekehrt."

En zoo zouden nog tallooze voorbeelden zijn aan te halen van den humorvollen geest der aanleggers van dezen zoo natuurgetrouw nagemaakte „Schützengraben".

REPLIEK

aan den Heer

Ed. S. Lansberg.

Met groote voldoening hebben wij vernomen, dat de Heer LANSBERG het met ons eens is over die flesschen water; hij heeft n.l verklaard dat wij niet hebben geschreven, dat het water hier per flesch wordt verkocht. Wij zijn hem ten zeerste dankbaar voor die verklaring, en hopen, dat hij die in den Kol. Raad zal herhalen.

Of hij nu in den Kol. Raad gezegd,— of geïnsinueerd heeft, dat wij zooiets zouden geschreven hebben, daarover bestaan twee meeningen.

De publieke opinie zegt: ja.

De Heer LANSBERG zegt: neen.

Wij willen niet uitmaken, wie gelijk heeft. Alleen wenschen wij even zijn geheugen op te frisschen en hem te herinneren aan 't verband, waarin hij gesproken heeft.

Eerst protesteert hij tegen de overdrijving van de geestelijkheid, met name tegen die van Pater POIESZ.

De gevolmachtigde antwoordt: Daarvoor kan het Bestuur niet aansprakelijk worden gesteld.

De Heer L. repliceert, dat hij dat wel weet. Maar hij wilde toch even protesteeren, opdat men wete dat het vermageren etc., en het verkoopen van water per flesch, zooals de toestand wordt beschreven in het „Handelsblad" van 24 Febr. en 14 Maart hier onbekende toestanden zijn.

Nu is het artikel van 24 Febr. van ons. En dat van 14 Maart — n. l. van die flesschen water — van den Heer BOISSEVAIN.

Dit werd door den Heer L. verzwegen. En zoo kwamen bijna alle hoorders onder dezen indruk, dat wij de zegsman waren van dat verkoopen van water per flesch.

Wij zijn hem echter dankbaar voor zijn verklaring, dat niet wij dit gezegd hebben, maar de Heer BOISSEVAIN.

En wij zijn noch direct, noch indirekt in eenige relatie staan tot „Het Handelsblad," zoo kunnen wij hier volstaan met het antwoord van den gevolmachtigde: „Wij kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor wat er door anderen in Hollandsche Couranten geschreven wordt."

Of met het antwoord van den Heer L zelven:

„Meent de Heer (L.) dat „Het Handelsblad" iets geschreven heeft, dat besijden de waarheid is, dan kan hij dat toch niet op mij verhalen," d. i. dan protesteere hij duidelijk met naam en toenaam, en niet zoo duister, dat iedereen het protest aan ons adres bezorgt.

Ten tweede: we zouden *geschreven*, of met ons schrijven den *indruk gewekt* hebben, dat *Het Ouraçaosche Volk Den Hongerdood Nabij Is*.

En in verband hiermede, maakt de Heer L. ons opmerkzaam, dat wij de Notulen niet schijnen gelezen te hebben, of althans niet geheel en al op die Notulen te zijn afgegaan bij het beantwoorden van zijn protest.

De waarheid is deze: We hebben ze wel gelezen, doch we hebben ook nota genomen van het verslag van de hoorders. En dezen dachten, dat er was gezegd: *„geschreven."* Dit is ook de meening van *La Cruz* 12 Mei.

Waarom ons niet gehouden aan de Notulen?

Omdat men niet altijd in de Notulen alles vindt wat in den Kol. Raad werd besproken.

Zoo heeft de Heer L. op dienzelfden avond een aanval besproken van den Heer DE MURALT op Prof. KRAUS,— een aanval, waarvan men geen letter terugvindt in de Notulen.

Wel heeft de Heer L. ruim zes weken later daartegen gereclameerd. Doch dat konden wij niet vooruit weten, bij het schrijven van ons antwoord.

De Heer L. blijft dan bij zijne bewering, dat wij hetzij dan geschreven, of den indruk gewekt hebben, dat *Het Ouraçaosche Volk*, den hongerdood nabij is.

En hij tracht dit te bewijzen met de volgende aanhaling uit een onzer artikelen:

„In Holland *gingen er menschen* naar theater of bal, omdat zij overvloed hadden aan alles. In een Hollandsche Kolonie *gingen menschen* naar ziekenhuis of graf, omdat zij gebrek hadden aan alles."

De Heer L. had inderdaad geen beter citaat kunnen kiezen, om onze taak te verlichten.

Immers wat zeggen die woorden aan een ieder, die het Hollandsch machtig is? Niet dat *Het Curaçaosche Volk* den hongerdood nabij was. Evenmin als geheel het Hollandsche volk in dezen slechten tijd theaters en danspartijen afliep. Maar de vergelijking, die we gebruiken, wijst tegelijk de beperking aan.

Die vergelijking wijst uit, dat we niet spreken over het geheele Nederlandsche volk, noch over het geheele Curaçaosche volk. Ze bewijst, dat we alleen spraken over een bepaalde categorie van menschen in Holland die overvloed hebben om naar theater en bal te gaan. En over een bepaalde categorie in de Hollandsche kolonie, die ziek worden en sterven ten gevolge van ontbering en uitputting.

En dat er in deze Hollandsche kolonie menschen ziek geworden en gestorven zijn ten gevolge van armoede en ellende, dat leert ons de sterftestatistiek, die wij verleden week hebben gepubliceerd.

En die statistiek kan de Heer L niet wegredeneeren met te wijzen op die belegging der gelden Dat men f 12 000 heeft uitgezet bewijst alleen, dat men de gelden verstandig beheert; niet dat men niet gelooft in de armoede. Anders had men immers de uitdeeling doen staken.

Nu nog een enkel woord over die kinderen, die vermageren tot doorschijnend wordens toe. Wat betee kent die uitdrukking voor iemand, die het Hollandsch grondig verstaat?

Niet dat elk dezer kinderen geschikt is, om als lampion of transparent te dienen. Maar alleen dat die kinderen *zeer mager* zijn. En wat hebben we nu gezegd? Hebben we beweerd, dat *„De kinderen van Curaçao* aldus vermageren?

Volstrekt niet, want we spraken alleen over de buitendistricten.

Hebben we dat dan soms beweerd van *alle kinderen* van de buitendistricten? Evenmin; want we spraken ook nog van andere kinderen, die nog iets anders krijgen, dan warm water met een klont bruine suiker.

Wat hebben we dan beweerd? Dat in de buitendistricten vele kinderen 's morgens niets anders krijgen, dan een kop warm water met bruine suiker. Dat er onder die kinderen zijn die soms flauw vielen van uitputting, en dat dit aanleiding is geweest om die beschuit-uitdeeling op de school in te voeren. En op die kinderen zinspeelden wij toen wij spraken van die arme zusjes en broertjes in de West, die vermageren tot doorschijnend wordens toe. En al wie dat generaliseert tot *de kinderen van Curaçao*, hij rukt den geheelen zin uit het verband en vervalt zelf in de overdrijving, waarvan hij ons beticht.

Of er nu vele, van zulke kinderen zijn, ook daarover bestaan twee meeningen.

De Heer L. met eenige plantagehouders zegt: neen.

De geestelijken, die krachtens hun ambt doordringen in de onderste lagen der maatschappij zeggen: ja. En deze meening wint nog aan kracht door het volgende citaat uit de Notulen p. 17.

De Heer ZEPPENFELDT, gemachtigde van den Gouverneur is aan het woord:

„Ik betreur, dat de Heer LANSBERG „dit onderwerp ter sprake heeft moe„ten brengen zonder dat het in de „stukken werd behandeld.

„Wist ik, dat de Heer L. over dat „onderwerp van avond zou spreken, „dan zou ik zijn gekomen, voorzien „van de rapporten van de Gezagheb„bers van Aruba en Bonaire en van „de Districtmeesters op Curaçao. En „de Heer L. zou gehoord hebben hoe „*nijpend de armoede*, en hoe *treurig de* „*toestand is*."

De onpartijdige lezer moge zelf oordeelen, welke partij het meeste geloof verdient.

Wij wenschen er niet over te rede twisten. Alleen één bemerking zij ons nog vergund. En deze raakt niet alleen die vermagerde kinderen, maar de geheele kwestie. Hoewel niet in alle — geldt deze opmerking toch in vele opzichten ook van de Heeren Doktoren, vooral van die der armen.

Men kan een kundig ambtenaar, een goed lid van den Kol. Raad en een handig jurist wezen en toch onkundig blijven van vele nooden onder het volk. En daarom kan men niet zeggen: Dat is voor mij een onbekende toestand, dus bestaat die toestand niet.

Wij dringen door in plaatsen, waar de Heer L. nooit een voet heeft gezet: in steegjes en sloppen, en hutten en afdakjes, en koetshuizen en krotten. Dagelijks schouwen wij achter de coulissen des levens en dagelijks zien wij van nabij een ellende en ontbering, waarvan de Heer LANSBERG — en velen met hem,— zelfs het bestaan niet vermoedt.

En daarom zijn wij, d. i. de geestelijken het meest bevoegd om een oordeel uit te spreken over den nood van het volk, en hebben recht gehoord te worden over de ellende, die ons volk heeft.

Ten slotte stellen wij er prijs op te verklaren, dat wij noch boos, noch gebeten zijn op den Heer L Het was ons integendeel een genot met hem in discussie te treden.

P. J, POIESZ O. P.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Jubilé.

De Eerw. Zuster ODA, van de R. K Ziekenverpleging, viert Woensdag a s. haar vijf en twintig jarig professiefeest. Van deze vijf en twintig jaren heeft Zuster ODA er vier en twintig doorgebracht op Curaçao, vol toewijding zich gevend aan den lijdenden evenmensch. Van harte nemen wij deel in hare feestvreugde en hopen, dat de Zilveren Bruid nog eéns met goud gekroond moge worden. De onverwelkbare glorie kroon zal er des te heerlijker om zijn, want elk jaar van haar religieus leven brengt eén schat van verdiensten.

De Eerw. Zuster ODA, Mejuffrouw MARIA ELISABETH MEIS, werd te Cromvoirt geboren 11 April 1861, trad in 't klooster te Breda 15 Mei 1888, ontving den maagdelijken sluier 26 Juli 1888 en legde hare drievoudige Geloften af 7 Juli 1890. 21 Juni 1891 kwam zij te Curaçao aan en was werkzaam in het Gasthuis, op Zaquito en nu op Montecrist bij de Krankzinnigen.

Wij wenschen haar een pleizierig feest.

Examens.

De Heer CHARLES ADOLF DEBROT, zoon van den Heer J. J. DEBROT alhier, is aan het *Stevens Institute of Technology* te Hoboken, New Jersey bevorderd tot *Mechanical Engineër*.

De Heer OSCAR LANSBERG werd te Utrecht bevorderd tot tand-arts.

Aan de Gegradueerden en hunne Families onze gelukwenschen.

Goede Reis!

De Heer M. S. L. MADURO, Voorzitter van den Kolonialen Raad, is Woensdag in gezelschap zijner familie naar Amerika vertrokken.

Nieuwe Consul.

De Heer JACOB JESURUN heeft het beheer van het Britsch Consulaat overgedragen aan den Vice-consul Mr. IVAN H. LAING, met ingang van 1 Juli ll., overeenkomstig de instructies der Engelsche Regeering aan den Vice-consul bij zijn vertrek naar hier mee gegeven.

Militaire Apotheker.

De militaire apotheker 2e kl. P. VIERHOUT is voor den tijd van 3 jaar gedetacheerd bij de landmacht van de Kolonie Curaçao.

Havennieuws.

Donderdag 1 Juli was onze scheepvaart naar 't schijnt niet gunstig gestemd. Omtrent 3 uur in den namiddag werd de Dominicaansche schoener „España" binnengesleept. Hij was niet opgewasschen tegen den sterken West–stroom die op de kust stond.

Een ander ongeval trof 't Zweedsch S. S. „Lizzie." Het raakte om 12 uur vast ook al door den stroom en eerst om 5 uur in den namiddag gelukte het den stoomer zijn anker te werpen in de Fuikbaai, waar hij eene lading phosphorzure kalk gaat in nemen.

Om half zes kwam heel langzaam het Amerik. S. S. „Merida" aangestoomd met defect aan zijne machines. Waarschijnlijk moet het naar Pto. Cabello ter reparatie. Het lange uitblijven der „Merida" heeft ook het vertrek der „Caracas" bijna 1½ dag vertraagd.

Vlechtindustrie op Suriname.

Woensdag 16 Juni ll. heeft het Comité voor de Vlecht-industrie te Paramaribo, bijgestaan door Mevrouw DE JONGH, hoofd der Vlechtschool aan de Keizerstraat, en de Eerw. Soeur GONSALES, hoofd der Vlechtschool van het Mariapatronaat, examen afgenomen voor Diploma A en B.

Van de 16 leerlingen aan de Keizerstraat slaagden er 11 en werden 5 afgewezen.

Van de 29 leerlingen van 't Mariapatronaat slaagden er 28 en werd 1 afgewezen.

Dit geldt voor Diploma A

Voor B. slaagden van de Keizerstraat 8 van de 13 leerlingen en aan het Mariapatronaat 10 van de 13.

De uitslag der examens werd op eenigszins plechtige wijze bekend gemaakt in tegenwoordigheid van Z. D. H. Mgr. TH. VAN ROOSMALEN en den Inspecteur van het R. K. Onderwijs, Pater L. VERHEIJEN.

Van harte verheugen wij ons over den gestadigen vooruitgang en de geleidelijke ontwikkeling der vlechtindustrie op Suriname

Ook daar is men reeds tot de overtuiging gekomen, gelijk *De Surinamer* opmerkt, dat door de hoedenindustrie veel armoede en werkloosheid onder de vrouwen wordt bestreden.

Aardbeving.

Maandagmorgen, even na vijven, hebben sommigen hier een lichte aardbeving gevoeld. Uit telegrafische berichten blijkt nu, dat de hoofdschok in Panama is geweest, waar opnieuw weer aarde in het Kanaal stortte bij den Culebra-pas, en den doortocht voor groote schepen weer stop zette.

Verdronken.

De Junimaand is berucht om de slachtoffers ter zee. Om en bij St. Jan waait het hard en dan gebeuren er gewoonlijk ongelukken. Ook dit jaar wierp een windvlaag een visscherspink onderste boven, waarbij een der drie inzittenden verdronk. De twee anderen wisten zwemmeend de hulp van een nabijzijnd bootje af te wachten.

Regen.

Men kent Curaçao eenvoudig niet terug.

Het dor en droge eiland wordt thans overstroomd door riviertjes, terwijl achter de dammen en in de dalen zoet watervijvers getuigen van onzen rijken overvloed aan regenwater.

Het planten kan beginnen, en, als het nu nog een half jaartje door blijft gaan, zooals het de laatste maanden deed, dan hebben we in 1916 een flinken maïs oogst. En dan zal veel miserie spoedig zijn vergeten.

Maar we moeten nog zes maanden geduld hebben.

Aanvulling-Begrooting 1916. Memorie van Antwoord.

De Gouverneur had gaarne gezien, dat het lid van den Raad, hetwelk het betreurt, dat het Bestuur er toe overgaat de betrekking van Adviseur voor visscherijzaken af te schaffen, bepaald had aangegeven, *waarvoor* hij deskundige leiding van een adviseur voor visscherijzaken nog hoogst noodzakelijk acht.

Is dit voor het vervoer van visch op ijs van Aruba naar Curaçao, dan meent de Gouverneur te moeten opmerken, dat dit bedrijf, nu het eenmaal door den Adviseur voor visscherijzaken op gang is gebracht, en er op Aruba en op Curaçao een behoorlijk koelhuis is, zoo eenvoudig is, dat daarvoor de voortdurende voorlichting van een Adviseur voor visscherijzaken bepaald onnoodig kan worden geacht.

De verschillende proeven op visscherijgebied genomen, zooals die betreffende de oester- en schildpad denteelt, het kweeken van sponsen in de Curaçaosche wateren, het rooken en het op andere wijze drogen van visch etc, hebben in zooverre geen resultaten opgeleverd, dat daardoor is gebleken, dat die cultures of ondernemingen hier geen geldelijk voordeel af zullen werpen en dus uit een commercieël oogpunt niet zijn aan te bevelen.

Dit sluit echter volstrekt niet in, dat om die negatieve resultaten het onderzoek van den Adviseur voor visscherijzaken op die punten moet beschouwd worden als van geen be lang te zijn geweest. Integendeel. De uitzending van de deskundigen op visscherijgebied was juist om na te gaan, wat er in het algemeen voor verbeteringen in het visscherijbedrijf konde worden aangebracht, en hoe dit verder zou kunnen worden ontwikkeld.

Viel dit nu al eenigszins tegen, en had men meer verwacht dan met het oog op de plaatselijke omstandigheden mogelijk bleek te zijn, dan is het toch een groot resultaat, dat men dienaangaande zekerheid heeft verkregen; zoodat particulieren nu hun geld niet zullen gaan steken in ondernemingen op visscherijgebied, die bleken hier niet te kunnen rendeeren.

Ofschoon de Adviseur voor visscherijzaken tot de conclusie is gekomen, dat de Curaçaosche wateren voor het kweeken van sponsen over het algemeen minder geschikt zijn, meent hij, dat het misschien wel rendabel zal kunnen wezen om sponsen in speciaal daarvoor aangelegde kommen of vijvers te kweeken. Voor die proef, die dit jaar nog zal kunnen worden genomen, heeft de Gouverneur een bedrag van f 690.— beschikbaar gesteld: te betalen uit Onvoorziene Uitgaven. Valt de proef gunstig uit, dan zal die hoogst waarschijnlijk door een particulier worden voortgezet, die er de uitbreiding aan zal geven, welke uit een handelsoogpunt gewenscht zal zijn.

Het deed den Gouverneur genoegen te vernemen, dat zijn voorstel om de Wilhelminaschool te vergrooten, algemeen bij de leden bijval vond.

De Gouverneur had oorspronkelijk ook gedacht, dat de kosten minder zouden zijn; doch bij de raming, door het departement van openbare werken opgemaakt, bleek, dat het werk, deugdelijk uitgevoerd, voor niet minder was te maken.

Door het departement van openbare werken werden ontworpen drie plannen Het eene bestond in het uitbouwen van de beide vleugels: wat alles bij elkaar gerekend ongeveer f 2.400, — minder zou kosten, doch dan heeft men het groote nadeel, dat de binnen gelegen klaslokalen te warm worden.

Het andere bestond in het bouwen van een bovenverdieping op het middengebouw, met een trap, die boven op een portaal uitkwam, aan beide zijden waarvan men dan een klaslokaal zou krijgen.

De kosten daarvan zouden f 1000,— minder zijn.

Het derde plan is om vóór de te maken bovenverdieping een overdekt balkon te bouwen, met een trap naar beneden. Er kunnen dan boven drie lokalen komen, waartoe men van het balkon toegang heeft.

Ofschoon dit laatste plan 't duurste is, heeft de Gouverneur, na overleg met den Directeur der openbare werken, den Inspecteur voor het onderwijs en het Hoofd der school, toch gemeend daarop zijn keuze te moeten laten vallen, omdat dit plan bepaald het beste is, en men bij uitvoering daarvan, in stede van twee, drie lokalen boven zal krijgen; waardoor het mogelijk zal worden beneden wat meer ruimte beschikbaar te krijgen voor een spreekkamer, en voor een kamer, waar de grootere meisjes om twaalf uur kunnen eten.

Het is bepaald noodig, dat de Breedestraat beoosten de haven,— de straat waar misschien het drukste verkeer is,— behoorlijk wordt onderhouden. De verbetering er van langer uit te stellen is niet mogelijk. Het herstel van kleinere straten en stegen zal zooveel mogelijk uit het crediet voor gewoon onderhoud bekostigd worden.

Er is geen aanvang gemaakt met het aanleggen van de algemeene begraafplaats, omdat de post, daarvoor uitgetrokken, tegelijk met vele andere, verleden jaar door Zijne Excellentie den Minister van Koloniën van de begrooting is afgevoerd.

Maandagavond wordt deze Aanvulling Begrooting publiek in den Raad behandeld.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Mei 1915.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
CURAÇAO.								
Stadsdistrict	14	8	12	10	20	20	3	5
2e district	5	4	5	4	0	7	1	3
3e district	6	7	6	7	9	8	1	1
4e district	1	1	2	0	0	1	0	0
5e district	2	6	2	6	4	2	0	0
Totaal:	28	26	27	27	33	38	5	9

De toestand is nog ver van rooskleurig, maar mag gerust nog erg donker genoemd worden. Bij 54 geboorten tellen wij 71 sterfgevallen. Alleen in de stad reeds 40 sterfgevallen tegen 22 geboorten.

Buitenland.

De Italiaansche Regeering

heeft een zeer uitvoerige nota aan de neutrale mogendheden doen geworden waarin haar standpunt inzake den oorlog wordt uiteengezet.

„De politiek van Italië is voortdurend gericht geweest op vredelievende doeleinden, terwijl Oostenrijk-Hongarije, door het uitlokken van den Europeeschen oorlog; door afwijzing van het toeschietelijke antwoord van Servië, dat Oostenrijk-Hongarije alle voldoeningen wilde geven, welke het rechtens had kunnen eischen; door te weigeren het oor te leenen aan de verzoenende voorstellen, door Italië, in vereeniging met de overige Mogendheden gedaan, met het doel Europa te behoeden voor een conflict, dat bloed zou doen vloeien en verwoesting op verwoesting zou stapelen, in nooit gekenden of gedachten omvang, — met eigen handen het verbondsverdrag met Italië verscheurde, een verbond dat, zoolang het op loyale wijze was uitgelegd en niet als een werktuig om anderen aan te vallen op machtige wijze had bijgedragen tot wegneming en tot oplossing van de aanleidingen tot conflicten en tot het verzekeren aan de volkeren van de onschatbare weldaden van den vrede, gedurende een lange reeks van jaren."

Reeds in het begin van de maand Juli 1914 had de Italiaansche Regeering, bezorgd over de neigingen die te Weenen de bovenhand behielden, aan de Keizerlijk-Koninklijke Regeering herhaalde raadgevingen tot matiging en waarschuwingen tegen de dreigende gevaren van Europeeschen aard doen toekomen. Buitendien was het optreden van Oostenrijk-Hongarije tegen Servië van dien aard, dat het rechtstreeks de algemeene politieke en economische belangen van Italië op het Balkanschiereiland kon schaden.

Het was Oostenrijk-Hongarije niet toegestaan te veronderstellen, dat Italië onverschillig zou kunnen blijven tegenover de vermindering van de Servische onafhankelijkheid. Onze waarschuwingen te dien opzichte

badden niet ontbroken. Sedert lang en herhaalde malen had Italië Oostenrijk-Hongarije in vriendschappelijke, maar duidelijke bewoordingen gewaarschuwd, dat de onafhankelijkheid van Servië door Italië beschouwd werd als een noodzakelijk element voor het evenwicht op den Balkan en dat Italië nooit zou kunnen toestaan, dat dit evenwicht te zijnen nadeele gewijzigd werd. En zulks was niet eenvoudig meegedeeld door zijn diplomaten, in vertrouwelijke gesprekken, maar was luide en openlijk verkondigd door zijn staatslieden, op het spreekgestoelte in het Parlement.

Van het ultimatum aan Servië was Italië dan ook niet te voren in kennis gesteld en de actie van Oostenrijk was in strijd met Italië's belangen.

Er werden, mede onder aandrang van Duitsche zijde, besprekingen geopend, welke van December tot Maart duurden en eerst toen deed Oostenrijk een aanbod, maar het wilde in elk geval met afstand van gebied wachten tot het einde van den oorlog.

„Uit de door Oostenrijk-Hongarije na de eerste dagen van December tot begin April aangenomen houding, bleek duidelijk zijn zeer besliste bedoeling om tijd te winnen, zonder tot een practisch besluit te willen komen. Onder die omstandigheden bevond Italië zich tegenover het gevaar, dat al zijn wenschen, rakende de traditie, de nationaliteit en zijn verlangen naar vrijheid in de Adriatische Zee, voor altijd verloren zouden gaan, terwijl andere gebeurtenissen in het Europeesche conflict zijn grootste belangen in andere zeeën bedreigden.

Als gevolg van hetgeen vooraf gaat, bevond Italië zich in de noodzakelijkheid zijn vrijheid van handelen, waarop het recht had, te hernemen en de bescherming van zijn belangen te zoeken buiten onderhandelingen om, die gedurende vijf maanden nutteloos gevoerd werden en buiten dat Verbondsverdrag om, dat, door de handelwijze van Oostenrijk-Hongarije, feitelijk opgehouden had te bestaan sedert de maand Juli 1914."

Volgens de nota was de vaste politiek van de Monarchie gedurende lange jaren, gericht op vernietiging van de Italiaansche nationaliteit en beschaving langs de kusten van de Adriatische Zee.

En deze houding werd grootendeels ingegeven door een innerlijk gevoel van vijandschap en afkeer jegens Italië, een afkeer, die overheerschend was in zekere kringen, die het naast aan de regeering stonden en die een overwegenden invloed op hare besluiten uitoefenden.

„Onder de talrijke aanwijzingen, die men daarvoor kan aanvoeren, zal het voldoende zijn, zich te herinneren, dat in 1911, terwijl Italië gewikkeld was in een oorlog met Turkije, de generale Staf te Weenen een aanval tegen ons voorbereidde en de militaire partij krachtig den politieken arbeid voortzette, beoogende om de andere verantwoordelijke factoren van de Monarchie mede te sleepen.

Gelijktijdig namen de bewapeningen aan onze grens een openlijk aanvallend karakter aan.

Deze crisis werd, wel is waar, in vredelievenden zin opgelost, dank zij den invloed — naar men althans kon veronderstellen — van vreemde factoren. Maar sedert dien tijd, bleef de Italiaansche Regeering steeds onder den indruk van eene mogelijke onverwachte bedreiging met de wapenen, indien ten gevolge van toevallige oorzaken, de ons vijandig gezinde partij te Weenen de overhand verkreeg."

Toch heeft Italië, *door Duitschland gesteund*, voortdurend getracht een goede oplossing te vinden, maar dit is niet gelukt.

En thans zal het trachten, met de wapenen zijn belangen te handhaven.

Een schrijven van Z. H. den Paus.

Z. H. de Paus richtte aan kardinaal Serafino Vanutelli, deken van het H. College, een schrijven, waarin hij mededeelt, dat de bekende treurige gebeurtenissen hem verhinderd hebben, in het begin van Juni, het consistorie te doen plaats hebben, waarin besprekingen over ernstige en dringende aangelegenheden, de kerkelijke regeering betreffend, gehouden zouden worden.

Verder drukt de Paus zijn leedwezen over den oorlog, die Europa teistert, uit, en constateert met droefheid, dat men zich te land en ter zee niet onthoudt van strijdmiddelen, welke met de wetten der menschelijkheid en het internationaal recht in strijd zijn.

Een Keizerlijk geschenk voor de Polen.

Men schrijft van Poolsche zijde: Wij hebben thans weer met een nieuwen Russischen bluf te doen, die de in Europa heerschende meening op een dwaalspoor moet brengen.

Met Paschen verleende de Russische regeering het stedelijk zelfbestuur aan het Koninkrijk Polen. In Europa zou men nu misschien den indruk krijgen, dat deze „Autonomie" werkelijk een groote concessie op politiek of staathuishoudkundig terrein zou zijn. Het is echter — zooals wij zullen zien — een geheel ander geval.

In de Duitsche couranten wordt veelover 't koninkrijk Polen geschreven. Uit de verschillende mededeelingen zou men kunnen opmaken, dat het geheele koninkrijk Polen van vuilheid en Oostersche verwaarloozing overloopt. Deze voor de Polen zoo zeer nadeelige en overal versprei de meening is echter volkomen on rechtvaardig, want niet de Polen, doch geheel alleen de Russische regeering heeft aan zulke toestanden, voor zoover ze bestaan, schuld. De regeering heeft zich nooit om dit land bekommerd, stond echter ook niet toe, dat de inwoners zelf de hand aan den ploeg sloegen. Dit hield tientallen van jaren aan. Ten slotte heerschten er zulke toestanden, dat de Regeering zelf wel begreep, dat het zoo onmogelijk verder kon gaan, waarop de eerste minister Stolypin een wetsontwerp vervaardigde, teneinde het koninkrijk Polen het staat huishoudkundig zelfbestuur te verzekeren, dat echter niet werd aangenomen. Twee jaar geleden werd den Doema opnieuw een dergelijk wetsontwerp voorgelegd, dat, nadat het door dit schijnparlement ten nadeele der Polen was „gecorrigeerd" wel is waar goedgekeurd, echter door den Staatsraad onder verwijzing naar de voor de Poolsche taal geldende bepalingen werd verworpen. Ditzelfde herhaalde zich een tweede maal. Het ontwerp werd toen ten derden male aan den Staatsraad voorgelegd, die het voorstel niet meer kon verwerpen, daar intusschen de oorlog was uitgebroken. Om zich in dit historisch oogenblik de genegenheid der Polen te verwerven, deed de Regeering de verlokkendste beloften en de legerbevelhebber, Grootvorst Nicolaas Nicolajewitsj kondigde zijn belangwekkend manifest af. Lang duurde de vervulling dezer beloften. Eindelijk behaagde het den Czaar, nadat de oorlog reeds 9 maanden woedde, op grond van § 87 der Russische constitutie, die met § 14 der Oostenrijksche overeenkomt, de Polen met het stedelijk zelfbestuur gelukkig te maken.

Wat het wezen dezer „Autonomie" betreft, zoo is het een onveranderde nieuwe oplaag van het zelfs voor het Russische Rijk verouderd en dringend verbetering behoevend stedelijk zelfbestuur, zooals dit thans in Rusland bestaat. Alle toonaangevende en invloedrijke Poolsche bladen zijn het er over eens, dat zelfs ten tijde der grootste moeilijkheden, toen men slechts het geringste succes kon verwachten, de Polen steeds meer hoop hebben gekoesterd, dan hun nu is ten deel gevallen. De Poolsche pers beoordeelt de waarde dezer schijnautonomie reeds om deze eenvoudige reden als twijfelachtig, daar in de wetsbepalingen de zelfstandige factoren van het staats- en bestuurslichaam afhankelijk worden gemaakt. Bovendien heeft het stedelijk zelfbestuur nog een andere zwakke zijde. Terwijl n.l. in Gallicië het stedelijk zelfbestuur der Polen een keten vormt in het algemeene systeem van het zelfstandig leven zweeft de onlangs aan het koninkrijk Polen verleende autonomie in de lucht, daar ze noch door een zelfstandig systeem wordt gesteund, noch het gevolg is van een consequent doorgevoerd zelfstandig principe.

De stemming in de Poolsche pers in het koninkrijk Polen verraad eenerzijds eene hevige verbittering, anderzijds echter eene geheime genoegdoening, dat het wantrouwen der Polen tegenover de Russische Regeering toch op dieperen bodem gegrond was, dan het door de mooiste beloften van Grootvorst Nicolaas Nicolajewitsj kunnen wankelen.

Officieele verklaring omtrent de „Lusitania."

De Duitsche regeering in antwoord op het protest der Noord Amerikaansche regeering over het torpedeeren der „Lusitania" heeft een Nota openbaar gemaakt. In de nota wordt allereerst gewezen op de positie, welke Duitschland tegenover de schepen van neutrale landen inneemt, en daarna over hetgeen met de „Cushing," de „Gulflight" en de „Falaba" geschied is. Wat de beide eerste Amerikaansche stoomschepen betreft, is Duitschland bereid tot nader onderzoek en indien daarvoor termen mogen be staan, tot iedere mogelijke vergoeding.

Hetgeen over de „Lusitania" in de Duitsche nota gezegd wordt laten wij hier volgen:

„Nopens het verlies aan menschen levens met de „Lusitania" heeft de regeering aan de betrokken onzijdige regeeringen reeds haar levendig leedwezen over het verlies van levens van hare onderdanen betuigd. De regeering heeft den indruk gekregen, dat gewichtige feiten, die rechtstreeks met het in den grond boren van de „Lusitania" in verband staan, misschien aan de aandacht van de Amerikaansche regeering zijn ontgaan en acht het daarom in het belang van een duidelijke en volkomen overeenstemming over de toedracht noodig, zich er eerst van te overtuigen, dat de inlichtingen van beide regeeringen dienaangaande volledig zijn en kloppen.

De Amerikaansche regeering gaat van het standpunt uit, dat de „Lusitania" als een gewoon ongewapend handelschip moet beschouwd worden. De Duitsche regeering stelt in het licht, dat de „Lusitania" een van de grootste en snelste, met regeeringsmiddelen als hulpkruiser gebouwde handelsschepen was, dat uitdrukkelijk vermeld werd op de marine-lijst van de Engelsche admiraliteit. De regeering weet uit betrouwbare inlichtingen van hare officieele organen en van onzijdige passagiers, dat sedert geruimen tijd zoo goed als alle Engelsche handelsschepen van waarde van kanonnen, munitie en andere wapens voorzien zijn en geoefende kanonniers aan boord hebben. Ook de „Lusitania" had bij haar vertrek uit New-York kanonnen, die onder het dek verborgen opgesteld waren. De regeering vestigt de bijzondere aandacht van de Amerikaansche regeering hierop, dat de Engelsche admiraliteit in Februari koopvaardijschepen aanbeval, niet alleen achter neutrale vlaggen en kenteekenen bescherming te zoeken, maar zelfs aldus vermomd, door het rammen van duikbooten deze laatste aan te vallen. De Engelsche regeering loofde hooge prijzen uit voor de vernietiging van duikbooten door handelsschepen. Daarom kan de Regeering Engelsche koopvaardijschepen in het oorlogsgebied ter zee niet meer als onverdedigd territoir beschouwen. De Duitsche commandanten kunnen de anders gebruikelijke regelen van buitrecht ter zee naleven, die zij vroeger volgden.

Eindelijk had de „Lusitania" reeds vroeger en ook de laatste maal Canadeesche troepen en oorlogsmaterieel aan boord, waaronder 5400 kisten munitie waren, bestemd om de dappere Duitsche soldaten te vernietigen.

De regeering handelt uit rechtmatige zelfverdediging, als zij met hare oorlogsmiddelen door vernietiging van vijandelijke munitie het leven van hare soldaten beschermd. De Engelsche scheepvaartmaatschappij moest dus de gevaren, die de „Lusitania" voor hare passagiers opleverde, kennen. Zij beproefde met opzet het leven van Amerikaansche burgers als bescherming voor de munitie-lading te gebruiken en handelde tegen de duidelijke bepalingen van de Amerikaansche wetgeving, die het vervoer van passagiers op schepen met ontplofbare stoffen als lading verbiedt en dit strafbaar stelt. De maatschappij is daardoor schuldig geweest aan den dood van talrijke passagiers.

Volgens een uitdrukkelijk rapport van den commandant van de Duitsche duikboot, dat door andere berichten bevestigd is, is het snelle zinken van de „Lusitania" in de eerste plaats het gevolg geweest van de ontploffing van de munitie door het torpedoschot. Anders zouden de passagiers naar menschelijke berekening gered zijn geworden.

De regeering beveelt bovenstaande feiten in nauwkeurige overweging door de Amerikaansche regeering aan en behoudt zich voor, haar houding tegenover de Amerikaansche eischen definitief te bepalen, tot het antwoord van de Amerikaansche regeering ingekomen is. Zij stelt verder in het licht, dat zij indertijd de Amerikaansche bemiddelingsvoorstellen betreffende een modus vivendi voor den Duitsch-Engelschen oorlog ter zee bereidwillig ontvangen heeft en daardoor haren goeden wil heeft bewezen. De verwezenlijking van die voorstellen is alleen mislukt door de houding van Engeland."

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat de brug *Gouverneur van den Brandhof* voor voetgangers van af den 17den Juni 1915 om 6 uur 's morgens, en voor rij- en voertuigen vanaf den 20sten Juni op hetzelfde uur opengesteld zal worden.

Curaçao, den 16den Juni 1915.

De Procureur-generaal,
J. B. GORSIRA.

Bekendmaking.

Met het oog op het feit, dat zich hier een paar gevallen van Typheuze koortsen hebben voorgedaan, beveelt de ondergeteekende den ingezetenen dringend aan, om alle verzamelingen van mest en vuil, die zich hier op hun gronden of plaatsen bevinden, onverwijld te laten opruimen.

Curaçao, den 19en Juni 1915.

De Procureur-Generaal,
2—3 *J. B. Gorsira*

HAVEN-NIEUWS.

VAN 26 JUNI – 10 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Nickerie	J P v d Borden	30 Juni	Amsterdam	2 Juli	New York *
Commewijne	D Haashoot	26 „	New York	29 Juni	Amsterdam
Caracas	Furst	30 „	La Guayra	30 „	New York
Merida	A Johanson	30 „	Maracaibo	1 Juli	Maracaibo
Zulia	S S Morris	3 Juli	New-York	3 Juli	Maracaibo
Merida	A Johanson	5 „	Maracaibo	5 „	La Guayra
Merida	A Johanson	7 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	8 „	Maracaibo	8 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	8 „	New-York	8 „	La Guayra
P Fr Hendrik	P Koningstein	11 „	New-York	12 „	Amsterdam
Scuthian	T Steel	16 Juni	Liverpool	1 Juli	Liverpool
Siena	Minetti	2 Juli	Genova	2 „	Colón
Siena	Minetti	11 „	Colón	11 „	Génova

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Maria H	27 Juni	Maracaibo	*Juan Luis H*	26 Juni	Aruba
Camia H	27 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	29 „	Aruba
Rosa Maria H	72 „	Aruba	*Maria Leoncita*	29 „	Aruba
Maria Leoncita	28 „	Aruba	*Diana V*	29 „	Vela de Coro
Pluma de Oro	29 „	Vela de Coro	*Themis H*	30 „	Barbados
Carmen Josefa	30 „	Guanta	*Brion V*	3 Juli	Maracaibo
España D	1 Juli	St Domingo	*Silfide*	30 „	Pto Rico
Diana V	3 „	Vela de Coro			

* Maandag 5 Juli komt dit S S hier weer binnen Via Tucacas om passagiers op te nemen voor Haiti en New-York.

1 Juli is in de Fuikbaai het Zweedsch stoomschip *Lizzie* aangekomen.